

BARBARA POLAŃSKA, TOMASZ KOZIOŁ

W SPRAWIE OKREŚLANIA TERMINU SPEŁNIENIA ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNEGO STOSOWANEGO W RAMACH WARUNKOWEGO UMORZENIA POSTĘPOWANIA

1. Kodyfikacja z 1997 r. przyniosła zdecydowane podkreślenie probacyjnego charakteru warunkowego umorzenia. Nastąpiło to poprzez uregulowanie tej instytucji w odrębnym rozdziale Kodeksu karnego, zatytułowanym „Środki związane z poddaniem sprawcy próbie”, połączenie z możliwością zastosowania w jej ramach dozoru, a także poszerzenie gamy obowiązków możliwych do nałożenia na sprawcę. Sam ustawodawca zdefiniował warunkowe umorzenie jako: „warunkowe (na próbę) zwolnienie od ponoszenia przez sprawcę kary, oznaczające w istocie kontrolowaną wolność”¹. Warunkowo umarzając postępowanie karne sąd może również orzec w stosunku do sprawcy świadczenie pieniężne, o którym mowa w art. 39 pkt 7 k.k. Świadczenie to orzekane jest na cel społeczny wskazany przez sąd. Swoboda sądu w wyborze beneficjenta tego świadczenia ograniczona jest w ten sposób, że musi być ono przyznane na rzecz instytucji, stowarzyszeń, fundacji lub organizacji społecznych, wpisanych do wykazu prowadzonego przez Ministra Sprawiedliwości (o którym mowa w art. 49a § 2 k.k.). Świadczenie to nie może przekroczyć 20 000 złotych. Orzekając je sąd powinien uwzględnić charakter przypisanego sprawcy czynu, jego sytuację materialną i rodzinną oraz wymiar ciążącego na nim obowiązku naprawienia szkody².

Na tle praktyki wymiaru sprawiedliwości w tym zakresie, wyłoniło się problematyczne zagadnienie określania w wyroku warunkowo umarzającym

¹ Nowe kodeksy karne z 1997 r. z uzasadnieniami, Warszawa 1997, s. 161.

² Por. Kodeks karny. Komentarz. Tom II, red. A. Wąsek, Warszawa 2004, s. 235.

postępowanie terminu spełnienia przez sprawcę świadczenia pieniężnego. W sprawie tej zajął stanowisko Sąd Najwyższy, wedle którego w wypadku orzeczenia na podstawie art. 67 § 3 k.k. świadczenia pieniężnego wymienionego w art. 39 pkt 7 k.k., sąd nie wyznacza w żadnej formie terminu jego spełnienia, albowiem wykonanie wyroku w tej części następuje po jego uprawomocnieniu się, w sposób określony w art. 196 § 1 k.k.w.³ Wbrew pozorom zagadnienie to ma istotne znaczenie praktyczne, ponieważ świadczenie pieniężne na cel społeczny stanowi środek, po który sądy stosujące warunkowe umorzenie postępowania sięgają bardzo często⁴, a przyjęcie określonej koncepcji orzekania o nim (tj. z wyznaczeniem lub bez wyznaczenia terminu jego spełnienia) pociąga za sobą ważne konsekwencje w zakresie wykonania wyroku warunkowo umarzającego postępowanie karne. Zaprezentowany judykat nie doczekał się dotychczas szerszego omówienia, zaś praktyka sądowa w interesującej tu mierze pozostaje niejednolita⁵. Uzasadnia to bliższe zainteresowanie zarysowaną problematyką oraz przyjęcie za punkt odniesienia argumentacji przedstawionej w powołanym orzeczeniu.

2. Formułując przedstawiony pogląd Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, że w orzeczeniu o warunkowym umorzeniu postępowania nie można określić terminu spełnienia (wykonania) zastosowanego świadczenia pieniężnego na cel społeczny, ponieważ żaden przepis prawa karnego nie nakłada takiego obowiązku, ani nie daje takiego uprawnienia. Przepis art. 67 § 3 k.k. czyni wyraźne rozróżnienie pomiędzy obowiązkami probacyjnymi (do których zalicza obowiązek naprawienia szkody, informowania sądu lub kuratora o przebiegu okresu próby, przeproszenia pokrzywdzonego, wykonywania ciężącego na sprawcy obowiązku łóżenia na utrzymanie innej osoby, powstrzymania się od nadużywania alkoholu lub używania innych środków odurzających, powstrzymywania się od kontaktowania się z pokrzywdzonym lub innymi osobami w określony sposób) a środkami karnymi (do których zalicza świadczenie pieniężne na cel społeczny oraz zakaz prowadzenia po-

³ Wyrok SN z 4 XII 2003 r., WA 55/03, OSNKW 2004, nr 2, poz. 21.

⁴ Badania aktowe na próbie obejmującej 723 sprawy z sądów rejonowych województwa małopolskiego wskazują, że świadczenie pieniężne stosowane jest w 78% spraw zakończonych warunkowym umorzeniem — zob. T. K o z i o ł, *Mechanizmy selekcji w stosowaniu warunkowego umorzenia postępowania karnego*, Kraków 2007 (niepublikowana rozprawa doktorska).

⁵ Stwierdzenie to opieramy na wynikach badań, o których mowa w przyp. 4. Warto odnotować, że odmienne podejście do tych zagadnień zdarza się nawet w ramach tego samego sądu.

jazdów mechanicznych), o czym świadczy w szczególności użycie w treści przepisu po spójniku „a” partykuły „ponadto”, która nawiązując do wcześniej wymienionych obowiązków wprowadza jednak odrębne od nich środki karne. Słowem tym wprowadza się zazwyczaj nową informację na omawiany temat — partykuła „ponadto” rozgranicza zatem obowiązki probacyjne od środków karnych, co ma tę konsekwencję, że w sytuacji nałożenia obowiązków probacyjnych sąd zobligowany jest do określenia sposobu i terminu ich wykonania (art. 74 k.k.), podczas gdy w sytuacji nałożenia środków karnych tak postąpić nie może, ponieważ żaden przepis prawnomaterialny nie daje mu do tego podstaw. W ślad za tym, w razie orzeczenia świadczenia pieniężnego, sąd z urzędu i bez pobierania jakichkolwiek opłat przesyła tytuł egzekucyjny osobie uprawnionej, czyniąc to niezwłocznie, gdy orzeczenie stanie się wykonalne, tj. z chwilą uprawomocnienia się wyroku (art. 196 § 1 k.k.w.).

Tak zarysowany schemat argumentacyjny Sądu Najwyższego nasuwa kilka uwag. Zagadnienie nie jest bowiem tak proste, jak zdawałoby się to wynikać z przedstawionego tu w skrócie wyводу.

3. Pierwsza z tych uwag dotyczy kwestii, która nie stanowiła przedmiotu szerszego odniesienia się Sądu Najwyższego: charakteru prawnego świadczenia pieniężnego w ramach instytucji warunkowego umorzenia postępowania karnego. Wydaje się, że stwierdzenie, iż warunkowe umorzenie jest środkiem racjonalnej reakcji karnej na przestępstwo związanym z poddaniem sprawcy próbie i nie polegającym na jego skazaniu, nie powinno obecnie budzić wątpliwości. Skoro tak, to powstaje pytanie, czy przez ten właśnie pryzmat nie należy spoglądać na wszystkie jego komponenty. Jeżeli bowiem warunkowe umorzenie postępowania stanowi samodzielną instytucję prawa karnego (środek reakcji karnej), to czy orzekane w jego ramach środki (w tym świadczenie pieniężne) nie uzyskują *sui generis* autonomicznego charakteru, stając się środkami związanymi z poddaniem sprawcy próbie, wzbogacającymi warunkowe umorzenie o elementy służące realizacji jego kryminalno-politycznych celów? Zwraca tu uwagę, że zgodnie z funkcją okresu próby środki te mają w odniesieniu do sprawcy spełniać przede wszystkim zadania wychowawcze oraz weryfikować pozytywną prognozę kryminologiczną⁶. W tym sensie wszystkie środki orzekane w ramach warunkowego umorzenia mają w swej istocie charakter obowiązków próby⁷. Dlatego też wskazuje

⁶ Por. *Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz do art. 1–116 k.k.*, red. A. Zoll, Kraków 2004, s. 1009.

⁷ Por. A. Marek, *Kodeks karny. Komentarz*, Warszawa 2004, s. 266.

się, że przewidziana w art. 67 § 3 k.k. możliwość nałożenia świadczenia pieniężnego należy do środków probacyjnych, stosowanych w ramach warunkowego umorzenia postępowania⁸; świadczenie pieniężne stosowane w wyroku warunkowo umarzającym postępowanie traci cechy środka karnego i staje się obowiązkiem o wychowawczym charakterze⁹, nie jest ono w takim przypadku środkiem karnym¹⁰. Niewątpliwie takie właśnie ujęcie świadczenia pieniężnego w ramach warunkowego umorzenia postępowania było intencją ustawodawcy¹¹ i takie (lub zbliżone) jego ujmowanie spotyka się także w judykaturze Sądu Najwyższego¹². Odnosząc to do omawianego zagadnienia stwierdzić należy, że traktowanie świadczenia pieniężnego orzekanego w ramach warunkowego umorzenia postępowania w konwencji szeroko rozumianego obowiązku probacyjnego, za czym przemawia — jak się wydaje — wykładnia funkcjonalna (w tym historyczna), stanowiłoby argument za określaniem w treści orzeczenia terminu jego spełnienia (art. 67 § 4 k.k. w zw. z art. 74 § 1 k.k.).

Jednakże wobec przedstawionej wyżej argumentacji podnieść można pewne zastrzeżenia. Dotyczą one przede wszystkim kwestii podstawy prawnej dla dualistycznego ujmowania świadczenia pieniężnego raz jako środka karnego, raz jako obowiązku probacyjnego. W szczególności podnosi się, że niezależnie od swego wychowawczego oddziaływania świadczenie pieniężne orzekane w ramach warunkowego umorzenia postępowania nie przestaje być środkiem karnym¹³, a konstruowanie pojęcia obowiązków próby w znaczeniu ogólnym, obejmującym wszystkie środki określone w art. 67 § 3 k.k. pozbawione jest podstaw¹⁴. Jakkolwiek do zagadnień tych przyjdzie jeszcze powrócić, już w tym miejscu odnotować należy, że takie ujęcie problemu nieuchronnie prowadzi do pewnej konfuzji. Rzecz

⁸ *Kodeks karny...*, red. A. Zoll, *op.cit.*, s. 1012.

⁹ Z. Sienkiewicz, w: *Kodeks karny. Komentarz*, red. O. Górniok, Warszawa 2004, s. 147.

¹⁰ K. Leżałk, Głosa do uchwały SN z 23 V 2006 r. (I KZP 6/06), „Przegląd Sądowy” 2007, nr 1, s. 125.

¹¹ Uzasadnienie rządowego projektu kodeksu karnego określa świadczenie pieniężne stosowane w ramach warunkowego umorzenia postępowania wprost mianem fakultatywnego obowiązku probacyjnego — zob. *Nowe kodeksy...*, *op.cit.*, s. 161.

¹² Por. uzasadnienia uchwał: z 17 III 2000 r., I KZP 2/00, OSNKW 2000, nr 3/4, poz. 22 oraz z 29 III 2006 r., I KZP 2/06, OSNKW 2006, nr 4, poz. 32.

¹³ Por. uzasadnienie uchwały SN z 23 V 2006 r., I KZP 6/06, OSNKW 2006, nr 6, poz. 56.

¹⁴ Por. P. Pratkowiecki, Głosa do uchwały SN z 17 III 2000 r. (I KZP 2/00), „Przegląd Sądowy” 2002, nr 3, s. 148–149.

w tym, że sam ustawodawca nazwał instytucje uregulowane w rozdziale VIII Kodeksu karnego „środkami związanymi z poddaniem sprawcy próbie”, a warunkowe umorzenie postępowania tym pośród nich się wyróżnia, że jest środkiem reakcji karnej nie polegającym na skazaniu i ukaraniu sprawcy, niejako „wyjętym” przed nawias innych środków reakcji karnej, nierozzerwalnie już związanych ze skazaniem. To zatem, że w jego ramach funkcjonować ma środek karny jako taki, jak gdyby wprowadzając doń element skazania, wydaje się do pewnego stopnia niekonsekwencją.

4. Przechodząc do przedstawionej przez Sąd Najwyższy argumentacji z zakresu wykładni językowej, nie sposób podzielić wywodów podkreślających znaczenie użytej w treści art. 67 § 3 k.k. partykuły „ponadto”, jako stanowiącej kryterium demarkacji obowiązków probacyjnych i środków karnych. Przepis art. 67 § 3 k.k. określa bowiem środki towarzyszące probacji, jednym z nich nadając charakter obligatoryjny, a innym fakultatywny. Użycie partykuły „ponadto” jest zabiegiem czysto stylistycznym — zwrot ten sam w sobie nie znajduje jakiegokolwiek przełożenia na kwestię określenia charakteru prawnego tych środków, a tym samym problematykę ewentualnego określania w wyroku warunkowo umarzającym postępowanie terminu spełnienia (wykonania) świadczenia pieniężnego. Niczego więc do rozważań w tej mierze nie wnosi (równie dobrze ustawodawca mógł użyć słów „oraz” albo „prócz tego” i tym podobnych).

Jednocześnie zwraca jednak uwagę fakt, że o ile art. 67 § 3 k.k. nie dookreśla świadczenia pieniężnego mianem środka karnego, to jednak rozróżnia „zobowiązanie [...] do naprawienia szkody”, „nałożenie obowiązku” i „orzeczenie świadczenia”. Natomiast art. 68 § 2 k.k., formułując katalog przesłanek fakultatywnego podjęcia warunkowo umorzonego postępowania karnego już wprost wskazuje na uchylanie się od dozoru, wykonania nałożonego obowiązku lub orzeczonego środka karnego. Jeżeli zatem interesujących tu wskazówek interpretacyjnych poszukiwać w brzmieniu art. 67 § 3 k.k., to nie sposób pominąć tego właśnie, że z jednej strony mowa w nim o zobowiązaniu do naprawienia szkody oraz nałożeniu obowiązków, z drugiej zaś o orzeczeniu świadczenia pieniężnego i zakazu prowadzenia pojazdów, gdzie formuła „orzeka”, tudzież „może orzec” charakterystyczna jest dla stosowania środków karnych (por. m.in. art. 40 § 2 k.k., art. 42 § 2 k.k., art. 44 § 1 k.k., art. 46 § 1 k.k., art. 49 § 1 k.k.), co wprost sugeruje brak podstawy (i potrzeby) określenia w wyroku warunkowo umarzającym postępowanie terminu spełnienia (wykonania) świadczenia pieniężnego. Konstatacja ta do pewnego stopnia traci jednak na wyrazistości w zestawieniu z treścią art. 67 § 4 k.k.

5. *Clou* rozważań Sądu Najwyższego stanowi bowiem teza o braku podstawy prawnej do określenia w wyroku warunkowo umarzającym postępowanie karne terminu spełnienia (wykonania) świadczenia pieniężnego. Tymczasem przepis art. 67 § 4 k.k. nakazuje sądowi odpowiednie stosowanie do warunkowego umorzenia przepisu art. 74 k.k. Ten zaś w § 1 stanowi, że czas i sposób wykonania obowiązków wymienionych w art. 72 k.k. określa sąd. Sytuację komplikuje fakt, że art. 72 § 2 k.k. w ewidentny już sposób traktuje świadczenie pieniężne jako jeden z obowiązków związanych z próbą, a nie środek karny, na co wprost wskazuje sformułowanie „sąd może zobowiązać skazanego do [...] uiszczenia świadczenia wymienionego w art. 39 pkt 7 k.k.” Okazuje się zatem, że ustawa karna przewiduje jednak dualizm charakteru prawnego świadczenia pieniężnego. I to właśnie na tym tle rodzą się wątpliwości dotyczące tego, na czym polegać ma odpowiednie zastosowanie przy orzekaniu warunkowego umorzenia postępowania art. 74 k.k. Z jednej strony można powiedzieć, że chodzi tu po prostu o to, by sąd warunkowo umarzając postępowanie określił w treści wyroku czas i sposób wykonania obowiązków przewidzianych w art. 67 § 3 k.k., ale obowiązków wyrażnie przepisem tym jako takie zdefiniowanych, a zatem: naprawienia szkody, informowania sądu lub kuratora o przebiegu okresu próby, przeproszenia pokrzywdzonego i dalszych, lecz już nie świadczenia pieniężnego, jako nie zdefiniowanego wyrażnie przez ten przepis jako obowiązek. Rozwiązanie takie narzuca się — trzeba to przyznać — *prima facie*. Jednocześnie jednak zmusza ono do zadania pytania, jakie racje zadecydowały o tym, że ten sam środek (tj. świadczenie pieniężne), w ramach dwóch do pewnego stopnia podobnych, bo związanych z poddaniem sprawcy próbie, instytucji (warunkowego umorzenia postępowania i warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności), ma mieć raz charakter środka karnego, a raz obowiązku probacyjnego, i to pomimo tego, że realizować ma w ich ramach podobną funkcję, polegającą przede wszystkim na wzmocnieniu wychowawczego oddziaływania okresu próby poprzez dotknięcie sprawcy konkretną dolegliwością ekonomiczną. Trudno tu o przekonującą odpowiedź i nie udziela jej również Sąd Najwyższy w treści stanowiącego kanwę tych rozważań orzeczenia. Dlatego też wydaje się, że na kwestię odpowiedniego stosowania art. 74 k.k. przy warunkowym umorzeniu postępowania można spojrzeć z innej perspektywy i powiedzieć, że funkcjonowanie tego przepisu w ramach jego wtórnego zakresu odniesienia wyznaczanego regulacją warunkowego umorzenia (art. 67 § 1–3 k.k.) uwzględniać musi zasady wykładni systemowej i funkcjonalnej, te zaś nakazują przyjęcie, iż odpowiednie stosowanie przepisu powinno nastąpić w sposób jak najbardziej zbliżony

do tego, w jaki funkcjonuje on w swym pierwotnym zakresie odniesienia¹⁵. Skoro zatem art. 74 § 1 k.k. nakazuje określać termin spełnienia (wykonania) świadczenia pieniężnego stosowanego w ramach warunkowego zawieszenia wykonania kary, to odpowiednio należy określać termin spełnienia (wykonania) świadczenia pieniężnego orzekanego w ramach warunkowego umorzenia postępowania¹⁶. Ujęcie to konweniuje z charakterem warunkowego umorzenia jako probacyjnego środka reakcji karnej, przystaje do funkcji świadczenia pieniężnego w jego ramach i wprowadza walor pewnej spójności systemowej w regulacji instytucji związanych z poddaniem sprawcy próbie. Koreponduje także z procesowym unormowaniem warunkowego umorzenia, zwłaszcza jeżeli przyjmie się, że termin „obowiązki” z art. 342 § 2 k.p.k. obejmuje wszystkie środki stanowiące probacyjną jego obudowę¹⁷. Współgra z nim również miejsce omawianego przepisu w systematyce przepisów regulujących warunkowe umorzenie postępowania, w szczególności zamieszczenie go w odrębnym paragrafie następującym po paragrafie zawierającym katalog środków towarzyszących warunkowemu umorzeniu, co może oznaczać, że dotyczy on generalnie stosowania wszystkich tych środków w ramach warunkowego umorzenia postępowania¹⁸.

6. Ostatni z pozostających do omówienia argumentów Sądu Najwyższego nie wnosi wiele do powyższych rozważań. Jeżeli weźmie się pod uwagę

¹⁵ Por. rozważania SN w uzasadnieniu uchwały (7 sędziów) z 30 I 2001 r., I KZP 50/00, OSNKW 2001, nr 3/4, poz. 16 oraz L. M o r a w s k i, *Zasady wykładni prawa*, Toruń 2006, s. 215.

¹⁶ Por. także wyrok Sądu Okręgowego w Tarnowie z 29 VI 2007 r., II Ka 292/07, KZS 2007, nr 9, poz. 76 z notką redakcyjną.

¹⁷ Por. R. P u s z, *Jest o co kruszyć kopie*, „Rzeczpospolita” z 7 III 2000 r., s. C3 oraz uzasadnienie uchwały SN z 17 III 2000 r., I KZP 2/00, OSNKW 2000, nr 3/4, poz. 22, ale także krytykę tego stanowiska w głosie P. P r a t k o w i e c k i e g o, *op. cit.* — na marginesie warto zauważyć, że za krytykowanym przez tego autora stanowiskiem SN przemawia także взгляд na treść art. 336 § 3 k.p.k., w którym mowa o wskazaniu przez prokuratora we wniosku o warunkowe umorzenie postępowania obowiązków, które należy nałożyć na oskarżonego; nikt jednak nie kwestionuje, iż we wniosku tym prokurator może postulować zastosowanie świadczenia pieniężnego oraz zakazu prowadzenia pojazdów.

¹⁸ Jest to sytuacja odmienna od tej, z jaką mielibyśmy do czynienia, gdyby w art. 67 § 3 k.k. po zwrocie „obowiązki wymienione w art. 72 § 1 pkt 1–3, 5 lub 7a” następował średnik i zwrot „przepis art. 74 stosuje się odpowiednio”, a dopiero po nim myślnik i zwrot „ponadto może orzec świadczenie pieniężne [...]” — por. w tym zakresie A. B ł a c h n i o - P a r z y c h, *Przepisy odsyłające systemowo (wybrane zagadnienia)*, „Państwo i Prawo” 2003, nr 1, s. 48–49.

— co wyżej wykazano — że świadczenie pieniężne, podobnie jak obowiązek naprawienia szkody, może mieć charakter zarówno środka karnego, jak i obowiązku probacyjnego, to jasno uwidacznia się, iż przepis art. 196 § 1 k.k.w. nie czyni różnic pomiędzy środkami karnymi a obowiązkami probacyjnymi. Czynność przesłania tytułu egzekucyjnego pokrzywdzonemu lub innej osobie uprawnionej — a tego dotyczy wskazany przepis — pozostaje bez istotnego związku z problematyką określenia w wyroku warunkowo umarzającym postępowanie karne terminu wykonania świadczenia pieniężnego. Kluczowe znaczenie mają tu bowiem dalsze kwestie wykonawcze, związane z nadaniem tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności (art. 25 § 1 k.k.w. i art. 26 k.k.w.). W przypadku określenia w wyroku warunkowo umarzającym postępowanie terminu spełnienia (wykonania) świadczenia pieniężnego, może to nastąpić dopiero po upływie tego właśnie terminu, w którym podsądny miał spełnić świadczenie, gdyż dopiero wówczas świadczenie to stanie się wymagalne, co nie stoi na przeszkodzie temu, by tytuł egzekucyjny przesłać uprawnionemu podmiotowi już po uprawomocnieniu się orzeczenia. Nie ma też żadnych przekonujących argumentów na rzecz tezy, że beneficjent tego świadczenia nie powinien oczekiwać na upływ terminu do jego spełnienia i mieć możliwość jego egzekwowania bezpośrednio już po uprawomocnieniu się wyroku, skoro pokrzywdzony przestępstwem musi z ewentualnym egzekwowaniem roszczeń z tytułu naprawienia szkody oczekiwać do upływu określonego w wyroku terminu wykonania tego obowiązku¹⁹.

7. Pod rządami Kodeksu karnego z 1969 r. podnoszono, że wypracowanie w pełni spójnej logicznie koncepcji charakteru prawnego warunkowego umorzenia jest zadaniem niewykonalnym, a jego ustawowa regulacja daje wyraz przekonaniu, iż konsekwencja i harmonia wewnętrzna instytucji karnoprawnych jest sprawą drugorzędną wobec realizacji wyznaczonych im celów kryminalnopolitycznych²⁰. W interesującym tu aspekcie stwierdzenia te zachowują pewną dozę aktualności, gdyż dotychczasowe rozważania, jak się wydaje, dowiodły braku precyzji i konsekwencji ustawodawcy w uregulowaniu świadczenia pieniężnego jako elementu warunkowego umorzenia postępowania, co otwiera pole dla różnorodnych możliwości inter-

¹⁹ Por. Z. Gostyński, *Obowiązek naprawienia szkody w prawie karnym*, Warszawa 1999, s. 192.

²⁰ Zob. B. Kunicka-Michalska, *Warunkowe umorzenie postępowania karnego w latach 1970–1977*, Wrocław 1982, s. 119; M. Cieślak, *Materiałnoprawne oblicze warunkowego umorzenia postępowania karnego*, „Państwo i Prawo” 1971, nr 3/4, s. 617.

pretacyjnych w zakresie tak banalnego, zdawałoby się, zagadnienia, jakim jest kwestia określania (nieokreślenia) w wyroku warunkowo umarzającym postępowanie terminu spełnienia (wykonania) świadczenia pieniężnego, w przypadku zastosowania przez sąd tego fakultatywnego środka. Jeżeli jednak weźmie się pod uwagę intencje ustawodawcy, charakter prawny warunkowego umorzenia postępowania jako samoistnej instytucji reakcji karnej nie związanej ze skazaniem sprawcy, a poddaniem go próbie, jak również funkcje świadczenia pieniężnego w jego ramach, a nadto sposób jego funkcjonowania na gruncie instytucji warunkowego zawieszenia wykonania kary i potrzebę odpowiedniego przetransponowania tegoż na grunt warunkowego umorzenia postępowania, to okaże się, że są to argumenty przemawiające za tym, by orzekając świadczenie pieniężne na mocy art. 67 § 3 k.k. określać jednak w wyroku termin jego spełnienia²¹. Niezależnie zaś od tego, którą z omawianych tu konkurencyjnych koncepcji uzna się za trafną, zwrócić należało uwagę na pomijające pewne kwestie i zawierające także chybione argumenty uzasadnienie powołanego na wstępie judykatu.

²¹ Nie ulega natomiast wątpliwości, że brak podstaw do określania w treści wyroku terminu spełnienia świadczenia pieniężnego na cel społeczny orzeczanego jako środek karny na mocy art. 49 § 1 lub § 2 k.k. — por. wyrok SN z 29 VIII 2007 r., II KK 121/07, LEX nr 299191.